

FO-RUMS NYHETS BREV

2/2011
November

Aktuellt	1
Akademi projekt om tillfälliga organisationsformer	
Socioekologisk utveckling och rural-urbana relationer	
Aktuellt	2
Innovationer genom nätverk	
Projekt	3
Lokal demokrati och landsbygdsutveckling i EU	
'Institutions for Sustainable Development' fortsätter	
Konferenser	3
Rural at the Edge i maj 2012	
Publikationer	4
Ny bok om Sveriges kommuner	
Konturer av en ny hästhusållning	
Nya rapporter om språkliga konsekvenser	

AKTUELLT

Akademi projekt om tillfälliga organisationsformer

Finlands Akademi har beviljat finansiering för projektet "The Democratic Impact of Administrative Reforms – Temporary Governance Instruments in Regional Development". Projektet pågår åren 2012-2014. Det ansluter sig till ett temaområde som redan länge uppmärksammats av FO-RUM, nämligen tidsdimensionen betydelse i den mångfald av organiseringsformer som idag förekommer i den offentliga sektorn. En central frågeställning är i vilken mån och på vilket sätt temporära organisationsformer kan ge ett mervärde i jämförelse med traditionell byråkratisk organisering. En annan viktig fråga är vad den temporära organiseringen innebär för den demokratiska styrningen.

Regional utveckling är det politikområde där program- och projektorganiseringen traditionellt haft en mycket stor betydelse bl.a. till

följd av EU:s strukturfondspolitik. Forskningsprojektet analyserar den regionala projektorganiseringens aktörer och deras institutionella förankring, former för deltagande och konfliktlösning samt mekanismer för ansvarsutkrävning. Ytterligare analyseras växelspelet mellan program och projektorganiseringen respektive de permanenta regionala och lokala förvaltningsstrukturerna.

Projektet leds av professor Stefan Sjöblom. Andra medverkande från FO-RUM är professor Kjell Andersson (Åbo Akademi) professor Jan-Erik Johanson (Tammerfors universitet) samt doktoranderna Sebastian Godenhjelm, Kanerva Kuokkanen och Johan Munck af Rosenschöld.

Stefan Sjöblom

Professor i kommunförvaltning

Socioekologisk utveckling och rural-urbana relationer

TRANSURBAN är ett forskningsnätverk vid Helsingfors universitet som fokuserar på för rurala frågor, rural-urbana relationer och socioekologiska frågor inom i dessa områden. I anslutning till dessa frågor har det sedan länge existerat ett mångfacetterat samarbete mellan forskare inom FO-RUM, Ruralia-institutet och statsvetenskapliga fakulteten. Utvärderingen av forskningen och doktorandutbildningen vid Helsingfors universitetet erbjuder en möjlighet att fördjupa forskningssamarbetet och utveckla forskningsnätverket – eller forskningssammanslutningen som den kallades i utvärderingen.

Den historiska bakgrunden till TRANSURBAN är tvärvetenskaplig rural-, miljö och rural-urbanforskning. Både FISS (forskningsinstitutet vid SSKH) FO-RUM och Ruralia-institutet har en rätt stark tradition i tilläm-

Medlemmarna i styrgruppen

Kjell Andersson (professor, Åbo Akademi), Leo Granberg (professor, Ruralia-institutet och Institutionen för social forskning), Jouko Nikula (ansvarig forskare, Alexanderinstitutet) Tiina Silvasti (universitetslektor, Jyväskylä universitet) och Stefan Sjöblom (professor, SSKH)

pad forskning, bland annat i forskning om regional och lokal utveckling. Alexanderinstitutet tar med sig traditionen inom rural och lokal forskning i Ryssland och Östeuropa. Nätverkets uppgift är att skapa en plattform för kapacitetsuppbyggnad för att kunna introducera nya och integrativa analytiska betraktelsesätt.

fortsätter på nästa sida ...

FO-RUM nyhetsbrev ges ut av

FO-RUM

Tvärvetenskapligt forsknings- och samarbetscenter

Snellmangsgatan 12
00014 Helsingfors universitet

E-post: foramn.efternamn@helsinki.fi

Ansvarig utgivare

Stefan Sjöblom

Redaktörer

Bettina C. Lindfors
Johanna Löyhkö

Layout

Mats Engblom

ISSN 1797-8750 (Print)
ISSN 1797-884X (Online)

AKTUELLT

fortsättning från föregående sida ...

När SSKH flyttade till Helsingfors universitets centrumcampus, gavs samtidigt en möjlighet att aktivera de existerande banden mellan forskarna och sammanföra de relativt små resurserna inom de olika instituten och enheterna som sysslar med rurala frågor.

I väntan på resultaten av universitetets utvärdering samarbetar nätverket inom fyra temaområden. De är *Matsystem, djur och ekosystem, Rural-urban organisering*, bl.a. inom miljöområdet, *Rural utveckling och förändring* och *Rurala förändringar i post-socialistiska länder*.

Leo Granberg

Professor i landsbygdsforskning

KOMMANDE AKTIVITETER INOM NÄTVERKET

- Forskningsworkshop i Lammi 1.11.2011, tillsammans med Ruralia-institutet
- Nordisk workshop om "Rural –urban relation revisited: global and local aspects of development in contemporary fringe areas of Russia", tillsammans med Alexanderinstitutet i Helsingfors 15-16.12.2011 Tillställningen finansieras av Nordforsk.
- Konferens i Helsingfors 27-28.1.2012 om "LAGGING BEHIND OR LEADER IN DEMOCRACY? An assessment of LEADER-type development projects as a tool for democratic integration in the contested countryside". Organiserad av SSKH Kjell Andersson & Imre Kovách (Budapest).

Innovationer genom nätverk

Innovationer som är producerade inom nätverk, offentlig-privata partnerskap och tredje sektorn har blivit något av en "helig-gral" under de senaste 10 åren. Både den akademiska forskningen och den företagsbaserade konsultverksamheten har strävat efter att ta reda på, förstå och utnyttja de mekanismer och synergier som definierar omständigheter där sådant samarbete utvecklas och sätt som befrämjar dessa mekanismer. När allt kommer omkring är det frågan om att skapa och identifiera win-win – situationer, det vill säga möjligheter för båda parter att koncentrera sig på den egna kärnkompetensen samtidigt som båda ytterligare får nytta av den andra partens expertis och insikter. Det har även gällt det utvärderingssamarbete som utvecklats mellan Net Effect Ltd och Forsknings- och samarbetscentret FO-RUM.

Net Effect Ltd har de senaste åren samarbetat med akademiska experter överallt i Europa och i flera fall med akademiska organisationer i Finland. De senaste samarbetsprojekten mellan FO-RUM och Net Effect har varit "Utvärderingen av det nationella skärgårdsprogrammet" (2009-2010, på uppdrag av arbets- och näringsministeriet) och "Utvärdering av verksamhetsprogrammet för fiskerinäringen i Finland" (2010-2011, på uppdrag av jord- och skogsbruksministeriet).

För att nätverket ska vara värdefullt behöver det uppnå minimikravet för mervärde: man skapar något genom samarbetet som man annars inte skulle uppnå. Utöver detta minimikrav räknar expertorganisationer vanligen med att de också uppstår

ekonomiskt, kognitivt och beteendemässigt mervärde. Net Effect och FO-RUM samarbetade för att skapa en kombination av unik kunskap och erfarenhet.

Den typiska expertisen i den privata sektorn är förmågan att underlätta konstruktiv och innovativ interaktion över gränser, mellan den privata och offentliga sektorn, över policysektorer eller över och mellan vertikala nivåer. Genom att samarbeta med akademiska experter kan denna gränsexpertis utvecklas vidare. Samarbetet

blir ett verktyg att utveckla kompetens och koncentrera på kärnkompetens vilket ger möjligheter till ytterligare specialisering. De fördelarna märktes också i samarbetet mellan FO-RUM och Net Effect.

Inläring inom nätverket tar sin tid och kräver att lämpliga metoder används vad gäller dialog och nätverksstyrning. I samarbetet mellan FO-RUM och Net Effect arbetade de båda parterna inom ett land och med människor med likadana akademiska bakgrunder och med samma syn på utvärderingars möjligheter och begränsningar

När ett nätverkssamarbete uppstår finns det behov av att hitta ett gemensamt ordförråd. Återkommande samarbete och det sociala kapital som småningom uppstår minskar obestridligen transaktionskostnaderna med tiden. Förnyat samarbete minskar risken för att feltolkningar uppstår. En lämplig blandning av akademisk och praktisk kunskap och erfarenhet ger bättre resultat och större möjligheter att svara mot de krav som idag ställs på utvärderingar

Kaisa Lähteenmäki-Smith

FD, Enhetschef
Rambøll Management Consulting
(tidigare Net Effect Ltd)

PROJEKT

Lokal demokrati och landsbygdsutveckling i EU

Inom FO-RUM startade sommaren 2010 det treåriga forskningsprojektet LAGging behind or LEADER in Local Democracy? Projektet initierades av Kjell Andersson från FO-RUM* och professor Imre Kovách från Hungarian Academy of Sciences i Ungern. Projektet finansieras av finska Jord- och skogsbruksministeriet. Förutom Finland och Ungern ingår också tre andra europeiska länder i forskningsprojektet: Rumänien, Frankrike och Storbritannien.

Projektet fokuserar på LEADER som är en central strategi inom EU:s politik för landsbygdsutveckling. LEADER strävar efter att förbättra möjligheterna för lokalinvånare att själva ta del av utvecklingsprocessen genom att själva starta och leda egna utvecklingsprojekt i samråd med lokala aktionsgrupper. På så vis önskar man uppmuntra s.k. "nedifrån-upp" aktivitet som är mottaglig för lokala egenskaper och handlingsätt.

Med tanke på detta ämnar forskningsprojektet studera LEADER:s förmåga att skapa nya visioner och verksamhet samt hur LEADER påverkar möjligheterna för lokalt

deltagande och demokrati. I och med att fem europeiska länder medverkar i projektet kommer det också att bli möjligt att utforska hur de politiska och institutionella skillnaderna mellan länderna påverkar hur LEADER verkställs. Dessa skillnader kan i sin tur vara viktiga faktorer som inverkar på möjligheterna till förstärkt lokal demokrati.

För tillfället är datainsamlingen i sista skedet och fokuset ligger nu på att göra jämförande analyser av fallstudierna i de medverkande länderna. Komparationerna slutförs senare denna höst. I januari 2012 kommer projektet att ordna ett möte där resultaten från projektet kommer att presenteras. Till mötet bjuds in bl.a. projektets egna forskare, externa forskare, LEADER-aktivister och tjänstemän från Jord- och skogsbruksministeriet.

Johan Munck af Rosenschöld

Doktorand

* Kjell Andersson är idag landsbygdsprofessor vid Åbo akademi i Vasa

'Institutions for Sustainable Development' fortsätter

Forskningsprojektet 'Institutions for Sustainable Development' som initierades 2003 av Guy Salmon vid Ecologic Foundation (<http://www.ecologic.org.nz>), Nya Zeeland, fortsätter med de ursprungliga projektmedlemmarna Kim Zilliacus och Hanna-

Maria Bärlund vid Svenska social- och kommunalhögskolan. Bärlunds, Zilliacus och Salmons paper 'Collaborative Governance in Finland and New Zealand: Consensual Environmental Policy?' presenteras vid den årliga New Zealand Political Studies Association konferensen i Dunedin vid University of Otago i december 2011 (<http://nzpsa.wordpress.com>).

Projektets ursprungliga utgångspunkt kring betydelsen av konsensusorienterade processer i miljöpolicy utforskas vidare i förestående paper. Fallstudierna i Finland och Nya Zeeland är fokuserade på policyprocessens kontinuitet och hur huvudaktörerna uppfattar processen i termer av förverkligade mål och graden av samförstånd. Avnämarnas deltagande uppvisar signifikanta skillnader i processens utfall utgående från den uppnådda nivån av konsensus och deliberativ diskussion. Utfallet analyseras komparativt inom ramen för en kombination av Lijpharts 'konsensus vs. majoritetsmodell för demokrati' och Jänickes 'konsensuskapacitet för ekologisk modernisering'. Projektets fortsättning följer upp dess mål att vidareutveckla utsikterna för jämförande forskning och dynamiken i utvecklingen av miljöpolicy inom en nordisk-nyzeeländsk kontext.

Kim Zilliacus
Universitetslektor vid SSKH

KONFERENS

Rural at the Edge i maj 2012

Den andra nordiska konferensen för rural forskning ordnas i Joensuu 21.5 - 23.5.2012.

De rurala områdena i Norden möter en mängd sociala utmaningar och policyfrågor. De olika strömmarna kring global förändring, mildringen av och anpassningen till klimatförändringen samt miljöförändringar skapar varierande utmaningar och möjligheter för sociala och ekonomiska förändringar i Norden. Temat för konferensen är "Rural at the Edge" vilket inte bara indikerar det nordiska läget

i utkanten av Europa utan också fokuset på frågor som uppstår i detta växlande landskap samt den ökande bundenheten mellan länder och regioner.

Konferensen är organiserad som nordiskt samarbete och disponeras av föreningen Maaseudun uusi aika tillsammans med landsbygdsnätverket. För mera information kontakta Tuija Mononen tuija.mononen@uef.fi eller besök www.mua.fi/ruralattheedge/.

Temaområden under konferensen

- Kulturer och människor, platser och identiteter
- Naturresgovernance och landskapledning
- Rural ekonomi och företagsamhet
- Rural policy och rural politik

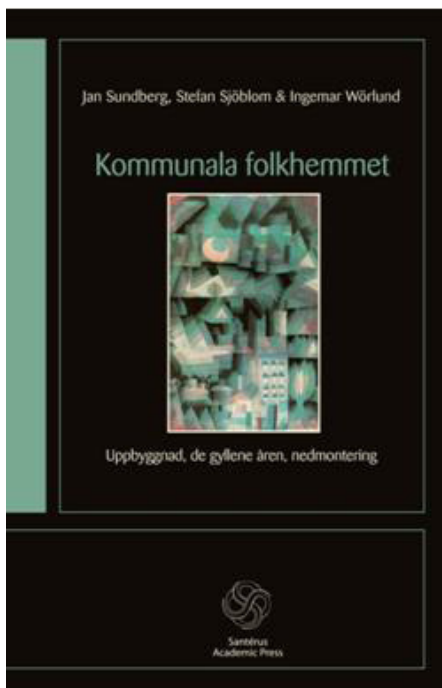

PUBLIKATIONER

Ny bok om Sveriges kommuner

I boken Kommunala folkhemmet. Uppbyggnad, gyllene åren, nedmontering granskas kommunernas utveckling i Sverige under nio decennier. Särskilt analyseras kommunernas betydelse när föreställningen om det goda folkhemmet skulle realiseras. Boken visar också på den viktiga kopplingen mellan det nationella och det kommunala, som i regel förbisetts i tidigare forskning. Ytterligare analyseras de senaste decenniernas kommunala utveckling som präglats av en stor osäkerhet och inneburet en nedmontering av det kommunala folkhemmet.

Författare är Jan Sundberg (Helsingfors universitet), Stefan Sjöblom (Svenska social- och kommunalhögskolan) och Ingemar Wörlund (Mittuniversitetet i Östersund). Boken har getts ut av Santérus Academic Press Sweden. Närmare information: www.santerus.se

Konturer av en ny hästhushållning

Den nya hästhushållningen, brukargrupper och markanvändning är i fokus i en ny antologi redigerad av Kjell Andersson och Erland Eklund. Boken analyserar hästens återkomst i det finländska samhället. Varför vill åter så många människor och grupper i samhället hålla sig med häst? Vilka ekonomiska möjligheter ger den nya hästhushållningen? Vilka markplaneringsproblem har uppstått med den nya hästnäringen? Hur skall det nya hästintresset förvaltas och styras?

Antologin baserar sig på ett treårigt projekt som finansierades av Jord- och skogsbruksministeriet, Finlands Ryttarförbund och Finlands Hippos.

Utgivare är Svenska social- och kommunalhögskolan vid Helsingfors universitet. Boken kostar 15 euro och kan beställas från sskh-info@helsinki.fi.

Nya rapporter om språkliga konsekvenser

Projektet förvaltningslösningars språkliga konsekvenser (SpråKon) som genomförs som ett samarbetsprojekt mellan Svenska social- och kommunalhögskolan vid Helsingfors universitet och Åbo Akademi har gett ut nya rapporter.

I "Den starka statens styrningsproblem" analyserar Stefan Sjöblom hur styrnings- och organiseringsformerna i den offentliga sektorn utvecklats över tid. Den visar hur komplexiteten ökat och ansvarsfrågorna blivit allt mera problematiska. De språkliga rättigheterna konkurrerar i den praktiska förvaltningsverksamheten med många olika slag av målsättningar och hänsyn. Rapporten formar sig samtidigt till en kritik av de senaste decenniernas statscenterade förnyelse politik.

I rapporten "De finlandssvenska regionernas karaktär" sätter Kenneth Nordberg och Erland Eklund de två senaste decenniernas förvaltningsreformer in ett historiskt sammanhang. Rapporten ringar in och belyser de traditioner och organisationslösningar som varit utmärkande för de tre regionerna i Svenskfinland.

I uppföljningsrapporten "Den svenska verksamheten i de regionala strukturerna" sammanfattar Bettina Lindfors och Johanna Löyhkö de nya organiseringsformernas språkliga konsekvenser på den regionala nivån. Den visar på de informella lösningarnas sårbarhet, och förespråkar fastare lösningar för den språkliga servicen.

I den tidigare utgivna rapporten

"Försiktighet och förändring på egna villkor" tecknar författarna en helhetsbild av det kommunala fältet i Svenskfinland i det inledande skedet av KSSR-reformen.

Rapporterna kan laddas ner på projektets hemsida <http://sockom.helsinki.fi/forum/sprakon/sprakon.html> eller beställas kostnadsfritt genom johanna.loyhko@helsinki.fi.